

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

78. ÅRGANG

25. JUNI 1966

A V I N N H O L D E T :
KIRKENS ÆRE OG TROSKAP (LEDER) - KATOLIKKER OG
MARXISTER - KLOVNER - BLIKK PÅ TIDEN - ÉN DÅP,
ÉN BIBEL - LITTERATUR

NR
13

NESTE NUMMER UTKOMMER 9. JULI 1966

AV KIRKENS LIV

Uken 26. juni—2. juli

4. SØNDAG EFTER PINSE

Epistel: Rom. 8, 18—23.

Evangelium: Luk. 5, 1—11.

Denne søndagen får vi et bilde av Kirken i evangeliet. Kirken sammenlignes med en båt. Jesus går ombord sammen med sine disipler, og lærer fra båten folket som har samlet seg på stranden. Simon Peter får anledning til å vise sin tillit. Hele natten har han fisket uten å få en eneste fisk. På Jesu ord legger han nå ut garnene påny, og belønningen blir stor, han må tilkalle hjelp for å trekke inn hele fangsten. La oss være inspirert av Simon Peters følelse da han forstår Guds allmakt. «Herre, gå fra meg for jeg er en syndig mann», men også av hans tillit da Jesus inviterer dem til fremtidens fiske av mennesker.

«Men Jesus sa til Simon: «Vær ikke redd, fra nå av skal du fange mennesker. Og de rodde båtene i land og forlot alle ting og fulgte ham.»

Epistelen utfyller bildet. Paulus snakker om den kristnes levevilkår her på jorden. Lidelsene vi gjennomgår her er ikke noe å regne mot det som venter oss av herlighet i Guds rike. Han sier: «For hele skapningen venter med lengsel på Guds barns åpenbaring» og videre: «Skapningen selv frigjøres fra forgjengelighetens trelldom til Guds barns herlighet.» Den samme tillit finner vi i kommuniensverset. «Herren er min faste støtte, min tilflukt og min frigjører. Min Gud og min hjelper.»

MANDAG: Samme messe som søndag.

TIRSDAG: Vigilien for festen for de hellige apostler Peter og Paulus.

ONSDAG: De hellige apostler Peter og Paulus. Kirkebønn: «Gud du som har helliget denne dagen ved dine apostler Peters og Paulus' martyrdød, gi din Kirke i alle ting å følge læren fra dem som den først mottok troen ved.»

TORS DAG: Minnet om apostelen Paulus. I går var det mest apostelen Peter det ble snakket om, derfor feirer Kirken i dag særlig Paulus.

FREDAG: Vår Herre Jesu Kristi Hellige Blod. Det er tre som vidner i himmelen — Faderen, Sønnen og Den Hellige Ånd, og disse tre er ett. Og det er tre som vidner på jorden, Ånden, vannet og blodet, og disse tre ett.

LØRDAG: Marias gjesting hos Elisabeth.

Uken 3.—9. juli

5. SØNDAG EFTER PINSE

Epistel: 1. Peter 3, 8—15

Evangelium: Matt. 5, 20—24.

Denne søndagen er viet kjærligheten. Både epistel og evangelium lærer oss hva kjærlighet er og hvordan vi skal elske vår neste. I epistelen sier Peter: «Elskede, vær alle enige, medlidende, broderlig sinnede, barmhjertige, beskjedne, ydmyke. Gjengjeld ikke ondt med ondt eller skjellsord med skjellsord, men velsign tvertimot, for det er det dere er kalt til.»

Og i evangeliet sier Jesus: «Der som deres rettferdighet ikke er større enn den skriftlærdes og fariseerens, skal dere aldri komme inn i himmelriket.» Og Han sier videre: «Når du ofrer din gave på alteret og du der kommer ihu at din bror har noe imot deg, så la din gave bli der fremfor alteret og gå bort og forlik deg med din bror, så kan du komme og bære frem ditt offer.» Det er altså ikke bare et krav om å tilgi, men et bud om at vi selv i praksis skal ordne opp med våre uvenner og fiender selv om vi ikke har direkte skyld.

MANDAG, ONSDAG og LØRDAG har samme messe som søndag.

TIRSDAG: Den hellige Anton Maria Zaccaria, bekjenner. Han grunnla Barnabitternes orden som skulle ta seg av den indre misjon, og en kvinnelig kongregasjon av den Hellige Paul. Død 1539.

TORS DAG: De Hellige Kyrill og Methodius, biskopper og bekjennere, kalt de slaviske folks apostler. Den ene døde i 869, den andre i 885.

FREDAG: Den hellige Elisabeth av Portugal, død 1336.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke,</i> Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45 og 19.00	11.00
<i>St. Hallvard kirke,</i> Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 68 08 68	8.35 18.00	11.00
<i>St. Dominikus kirke,</i> Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00
<i>Vår Frue Villas kapell,</i> Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell,</i> Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	10.30
<i>Lunden kloster,</i> Trondheimsveien 309, tlf. 21 25 87	9.00	—
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i> Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke,</i> Christies gt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00
<i>Vår Frue kirke,</i> Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i> Cappelenstgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i> Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke,</i> Kristian V's pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> Torvg. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke,</i> Haralds gt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke,</i> Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke,</i> Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet,</i> Weidemannstgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke,</i> Romerikstgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell,</i> Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke,</i> Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonstgt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke,</i> Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: <i>St. Svitthun kirke,</i> Dronningstgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke,</i> Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke,</i> Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21214 <i>St. Elisabeth hospital,</i> 11a tlf. 21607	8.45 19.00 6.15	11.00
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke,</i> Flintegt. 5, tlf. 2779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i> <i>St. Eysteins sykehjem,</i> Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke,</i> Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke,</i> Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke,</i> Storgt. 94. Biskopen og prestegården, tlf. 3604 <i>St. Elisabeth hospital,</i> Mellomveien 15, tlf. 2101	8.15 6.20	10.30
BODØ: <i>St. Eystein kirke,</i> Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke,</i> Salstgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31.VIII) (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke,</i> Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

I redaksjonen:

Lars Roar Langslet, Gunnar Magnus, Albert J. Raulin O.P.,
Helge Erik Solberg og Nils Heyerdahl.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 42 37 43.
Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 42 31 70.

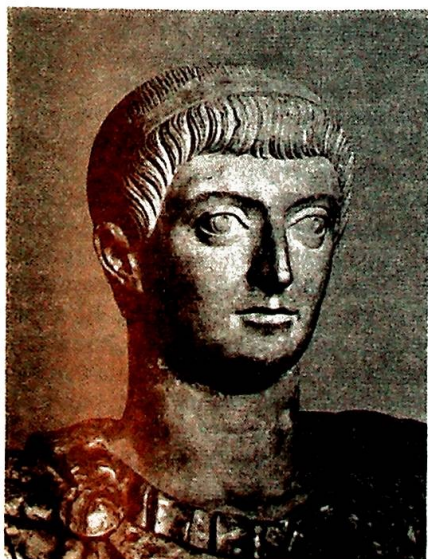
Abonnement (direkte ell. gjennom
postkontorene). Kr. 20 pr. år,
kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen
(se nederst på omslagssiden). 24
nummer årlig. - Postgiro 153 21.

KIRKENS ÆRE OG TROSKAP

For di Kirken er noe annet og mer enn en administrasjon, fordi den har en moralsk personlighet, har den også sin ære å ta vare på. Og dens ære er dens troskap. Den totusen årige kirke har ikke alltid og i alle situasjoner handlet ærefullt, det er dens menneskelige begrensning, den har i sine lemmer kunnet være troløs både mot sin Herre og mot de verdier den hadde plikt til å respektere. Det løftet den har fått om at helvetes porter ikke skal vinne over den gjør den ikke feilfri i så henseende, selvom den er og forblir Kristi kirke, bygget på det fjell Herren selv har reist den på.

Ved hvert avgjørende vendepunkt i sin lange historie har den katolske kirke måttet spørre seg selv: Hva krever din troskap av deg? Er du tro mot det rike som med Konstantin har gitt deg skikkelige levevilkår når du går barbarene imøte? Er du tro mot dine troskilder når du gir den greske tanke innpass i din teologi? Er du tro når du forhandler med makthavere som har tilranet seg herredømmet med vold? Er du tro når du i håp om å bygge opp en varig fred innleder samtale med ateister som for-

Keiser Konstantin
den store.

følger dine barn? Er du tro når du river deg løs fra den århundre gamle kultur du selv har vært med på å skape?

For å stikke opp sin vei gjennom historiens ulendte terreng, må Kirken til stadighet orientere seg og veie hva troskapen i første rekke gjelder. Det ville være altfor enkelt om troskapsplikten var entydig, om den bare gjaldt en bestemt og definerbar størrelse. I virkeligheten står Kirken som ethvert samfunn og i langt høyere grad enn hvilket som helst individ, i et nett av forpliktelser. Til syvende og sist gjelder det alltid troskap mot Gud, men Gud og Kirken står ikke overfor hverandre i et tomrom som om menneskeheten og dens brogede forhold ikke var til. Kirken er ene og alene forpliktet til troskap mot Gud, men den møter Guds sannhetskrav og trofasthetskrav i mangfoldige skikkelser.

Kirkens absolutte troskap gjelder den oppgave den er skapt til, dens misjon: Gå ut og gjør alle folkeslag til disipler idet dere doper dem og lærer dem å holde alt jeg har befalt dere. Kirkens absolutte troskap gjelder også den åpenbaring som gjennom Skriften og den apostoliske tradisjon er blitt betrodd den som Guds eget ord.

Kirken er videre forpliktet til å komme hvert eneste menneske i møte med budskapet fra Gud. Derfor har Kirken plikt til å forstå hver enkelt og tale hans sprog, akkurat som apostlene pinsedagen. Kirken skal særlig søke og finne de trengende mennesker, de som har tungt å bære og lider nød, gi dem den hjelp de trenger for å leve et menneskeverdig liv og åpenbare Guds kjærlighet for dem. Kristus har jo gitt et tegn på at han virkelig var Messias: at evangeliet ble forkynt for de fattige. Denne solidaritet med de som har det vondt hører til Kirkens vesentlige troskap, og det går på dens ære løs når den nettopp svikter disse menneskene.

Men Kirkens troskap stanser ikke opp der. Kirken lever side om side med politiske sammenslutninger, den samler borgere fra det verdslige samfunn, den mottar hjelp fra store og små velgjørere, den nyter godt av en rekke kulturgoder. Og enhver ydelse den mottar binder den ikke bare til en uforpliktende takknemlighet, men til troskap, den ville vanære seg selv om den glemte en eneste én av dem som har bidradd til dens vekst og trivsel.

Men denne troskap kan aldri gå ut over den frihet Kirken har fått av Herren, og som den ikke kan oppgi. På sin side har den aldri rett til å binde seg til noen som helst velgjører hvis det betyr at den må adlyde mennesker mer enn Gud. På den annen side har heller ingen lov til å støtte opp om Kirken med krav på at Kirken til gjengjeld skal være ufri. I forholdet mellom Kirken og verden må det alltid være klart at Kirkens troskap ikke kan komme på tvers av dens egentlige misjon.

I vår tid som betegner et oppbrudd for Kirken fordi en ny verden holder på å ta form omkring den, vrirler det med anklagere som av en eller annen grunn forsøker å brennmerke dens utvikling som utroskap. Det sier seg selv at denne veldige utvikling ikke finner sted uten svikt av noen art. Men anklagerne er som oftest mennesker som ikke har den fjerneste anelse om hva Kirkens fundamentale troskap gjelder. Enten har de kristne selv kompromittert seg med forgjengelige former og da er det de kristnes egen skyld, eller så er det anklagerne som i sin uforstand prøver på å gjøre Kirken til en brikke i sine egne, små og personlige puslespill.

For sin del foretrekker Kirken å la Gud inspirere den til troskap og verne om dens ære.

AJR.

KATOLIKKER OG MAR

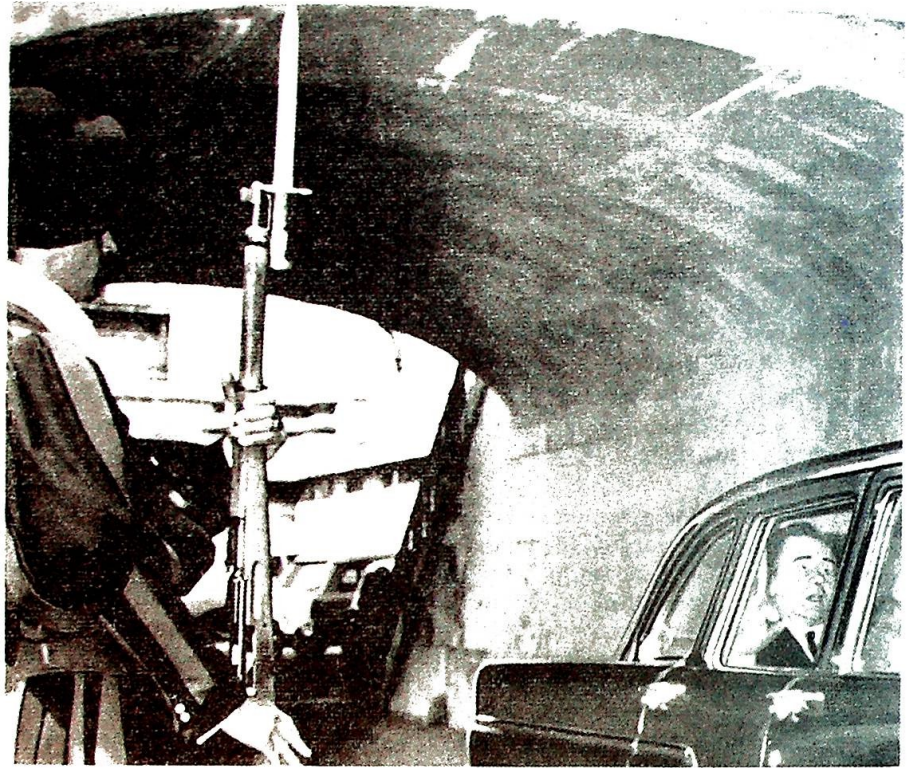
Omtrent på samme tid som den russiske utenriksminister Gromyko avla et besøk hos pave Paul VI i Vatikanet (se bildet), ble det holdt en konferanse i nærheten av München. Det var den tredje årskongress i Paulusgesellschaft, en uavhengig sammenslutning av tyske intellektuelle (grunnlagt av den katolske presten, dr. Erich Kellner) som forsøker å føre den vanskelige, haltende og av og til kritiserte samtale med de kristnes ideologiske motstandere, spesielt marxistene.

Over tre hundre kristne og marxister møttes denne gang, et tegn kanskje på at en del av skepsisen og motviljen i begge leire mot en slik dialog er overvunnet. Og det enda det bare har gått noen få år siden pave Johannes XXIII innledet det som mange den gang regnet som en velment, men håpløst naiv «åpning mot venstre».

Storparten av deltagerne i år kom fra universiteter, teknologiske skoler og teologiske seminarer. Det var katolske toppnavn som professor Karl Rahner og professor Jules Girardi, og det kom ledende marxistiske tenkere som professor Roger Garaudy fra det franske kommunistpartis sentralkomiteé og andre fra Tsjekkoslovakia, Ungarn, Romania, Bulgaria, Jugoslavia og exil-Spania.

Noe av det følgende bygger på et kort referat fra møtet av en anglikansk deltager, the rev. Paul Oestreicher. Han sier at de store spørsmål på kongressen var slike som disse: Hva er mennesket? Hva er menneskets virkelige behov? osv. Og selvfølgelig fikk man vidt forskjellige fortolkninger nettopp på disse punktene. Karl Rahner understreket imidlertid at kristne ikke a priori kjenner svarene på alle de spørsmål mennesket stilles overfor i en raskt skiftende verden. Og han utfordret marxistene til å innrømme det samme, hvilket de faktisk også senere gjorde. Ellers var det full enighet om en ting: morgendagens verden må utvikles og gjøres mer menneskeverdige ved en felles anstrengelse, ikke bare av kristne og marxister, men av alle.

Atmosfæren under diskusjonene var avslappet, nesten jovial, forteller

Oestreicher. Det kunne gå ganske hardt for seg i debatten, men man manglet ikke humør og man viste hverandre gjensidig respekt. Og han legger til: Dessuten startet begge parter fra et nyttig utgangspunkt. Kommunistene gjorde det ganske raskt klart at de var skamfulle over feil og misbruk som er gjort og fremdeles gjøres i kommuniststyrte områder. Og de kristne på sin side var tydelig oppmerksomme på sin ofte manglende evne til å leve etter det de bekjenner og lærer. Ingen utnyttet mulighetene til å understreke de groveste av motpartens feil.

To skilte seg som sagt klart ut under samtalene, professor Garaudy og professor Rahner. Til stede var også en protestantisk pioner i denne kontaktvirksomheten i Tsjekkoslovakia, professor Josef Hromadka.

Man støtte selvfølgelig også på vanskeligheter, store vanskeligheter. Men på en annen måte hadde visst arrangørene likevel overvurdert faremomentene og anstrengt seg litt for tydelig når det gjaldt å holde politiske spørsmål ute av den prinsipi-

elle debatten. En ung og meget ivrig vest-tysk seminarist brøt til slutt gjennom denne barriere av høfligheter. Henvendt til en tsjekkisk kommunist spurte han ham rett ut om han ville slåss for løslatelsen av alle de som urettferdig var fengslet i Tsjekkoslovakia.

Taleren ble avbrutt av møtelederen som minnet om at både kristne og kommunister satt i fengsel i det katolske Spania. Men, forteller Oestreicher, vedkommende tsjekkiske kommunist «kom bort til meg etter møtet og sa noe som ihvertfall fikk meg til å forstå at en hederlig samtale, et virkelig møte nå er mulig».

Kommunisten sa: Jeg beundrer den unge mannen for hans indignasjon. Han har rett til å si fra. Han har rett. Han har mye mer rett enn den glatte teologen som snakket like før ham og som forsøkte å håndtere kommunismen fra et nøytralt, uengasjert standpunkt. Han fikk bare til en karikatur av hva vi står for.

I det hele tatt, talere som førte «samtale» etter urealistiske linjer ble nok minnet om det. Etter et intetsigende, konvensjonelt innlegg, hadde

EXISTER

for eksempel dr. Wetter fra Roma ordet og minnet høflig, men tydelig om at en dialog med marxister ihvert fall forutsetter kjennskap til marxismen.

Et poeng som man håper også kommunistene i det stille forstår når det gjelder Kirken.

(Man diskuterte forøvrig mulighetene for å starte et kristent-marxistisk tidsskrift.)

Oestreicher slutter sin rapport med å gjengi noen ord av en tysk psykolog som på møtet minnet sine tilhørere om Don Camillo og Gud. Don Camillo sier: Herre, hvorfor har jeg ikke lov til å hate dine fiender, kommunistene? Og Vår Herre svarer: Hvordan vet du hvem som er mine virkelige fiender? Hvordan vet du at du selv ikke er en av dem?

II

Det er vel ikke tvil om at dialogen med kommunistene akkurat nå foregår i et vanskelig klima. De siste begivenheter i Polen, nye arrestasjoner av prester, nye meldinger om kirker som lukkes og ødelegges osv. viser realistisk hvordan Kirken ofte trues og angripes i kommunistverdenen. Men akkurat som i historien om Don Camillo og italiensk kommune-politikk, kan ikke Kirken svare med hat og uforsonlig fiendskap, den må blant annet skjelve mellom et farlig system, en falsk ideologi og systemets tilhengere, de enkelte kommunister.

Og derfor får man av og til disse tilsynelatende forvirrende avismeldinger. På den ene side en fordømmelse av marxismen i en pavetale, den neste dag en beretning om en vennskapelig diskusjon mellom katolikker og marxister. Men vi skal være klar over at Kirkens holdning her er ganske tydelig, under pave Paul som under pave Johannes. Den forsøker å følge den samme linje enten den jages av hemmelig politi i Sofia eller møter marxismens ideologer ved det runde bord i München. Og denne linje kan kanskje trekkes opp i to sitater. Først pave Paul VI:

«Kirken kan ikke gi sin tilslutning til sosiale, ideologiske og politiske be-

(Forts. side 204)

En
klovns
funder-
inger

Klovner bør passe seg for å bli varme av opphisselse, det fører bare til at sminken renner i øynene på dem. Og nedover kinnene og halsen og på kravekanten. Men idag gir jeg blaffen i hvordan det går med utseendet mitt. Jeg er sint, hoppende sint. Enda det snart er midtsommers og sneen har tint og det bare er kort tid igjen før sirkuset mitt kan pakke sammen og dra på turné til Jylland.

Hør nå etter. Jeg orker ikke å holde kjeft om dette lenger. Hør nå:

Med jevne mellomrom får jeg et lite blad i hendene, et religiøst blad for barn. Jeg leser gjennom produktet, skjærer tenner, smiler sukkersøtt og falskt eller stønner. På samme måte reagerer mange av mine venner.

Jeg har ikke sagt at det er et dårlig blad, husk på det. Jeg bare nevner hvordan det virker på en simpel klovn.

Ikke noe annet.

Engang hadde dette bladet en fryktelig from historie om en pike i en ganske fjern verdensdel som så gjerne ville gå til førstekommunien. Men hun var for liten. Du må vente til du er syv år, sa den snille presten. Og piken visste at i syvårsalderen mistet hennes større søstre og lekekammerater gjerne tennene sine. Det var liksom et tegn på at de var store. Og fordi hun altså var så from, tok hun en tang og ...

Og beviste sin kjærlighet og pakket stumpene inn i papir og gikk til den snille presten og viste ham den blødende munnen sin og spurte ...

Hun var liksom et ideal, den lille.

Er det urettferdig å syng ut om dette? Eller er det nødvendig?

Men jeg har flere eksempler. For eksempel den «gode» historien om den lille ulydige gutten som så gjerne ville ta seg en dukkert like etter middagen.

Læreren sa nei, men gutten var ikke lydig, han jumpet ut i. Og døde av krampe. Og ble trukket opp. Og lagt på stranden. Og læreren samlet de andre guttene rundt den avdøde og sa noen kloke ord om at vår Herre straffer de ulydige. Husk det, gutter.

Kjære venner, sminken renner i øynene mine nå, tilgi meg. Tilgi at jeg trekker frem dette. Det virker kanskje sårende på enkelte. Men tro meg, jeg har forsøkt å glemme de små rystelsene jeg har fått under lesningen fra gang til gang, jeg har forsøkt å le når enkelte ringte meg og ville ha meg til å slå i bordet, jeg har forsøkt å holde kjeft, alt sammen har jeg forsøkt. Men så kom forleden sommernummeret av vedkommende blad i postkassen min. Og så sprakk jeg. For der leste jeg følgende historie:

«Det var mandag morgen. Jeg skulle være på skolen klokken 8, fordi jeg var skolepatrolje. Søster hadde sagt hun ville vekke meg kvart på 7. Jeg våknet opp ti minutter på. Jeg spratt opp av sengen, hev på meg klærne, redde sengen, pusset tenner og gredde håret! Men inne i meg sa jeg: Kan ikke engang stole på søster! I mitt stille sinn sa jeg til Gud: Vår så snill å la meg få rekke bussen!

Jeg skyndte meg ned trappen og inn i stuen. Der hang en klokke på veggen og den viste 5 min. på. Jeg hadde jammen skyndet meg! Men — — du store all verden! Klokken var jo 5 min. på 6!! Jeg sank lettet ned i en stol. Denne gangen hadde Gud virkelig hjulpet meg!»

Og så var det slutt altså på mine fromme tanker. Jeg har vel ikke så stort lager av slikt heller antagelig.

Men hvis barn skal lese og lære, så må de ikke lese og lære det rene tull.

Det hender nemlig undertegnede som andre mennesker i denne verden at vi en sjelden gang står opp i halvsøvn og tar feil av tiden. Min kone kan bevite at jeg engang raste opp like over midnatt for å ta trikken. Det kan være en drøm, det kan være det vi kaller stress. Men det er ikke noe å lave religiøs prosa av.

Fri og bevare oss.

Og om det nå kan innvendes at dette siste eksempel er barns tanker, ja, da må følgende svares:

Er det barn som sender stoffet til trykkeriet også?

Vel, nå renner sminken selvfølgelig, og jeg ser vel temmelig latterlig ut med røde og blå streker over nesen og i skjeggroten og med to gule klatter på slipset.

(Forts. n. side)

30. JUNI

Kl. 21.20: Radiodebatt om sjelens udødelighet. Professorene Reidar Hauge, Jacob Jervell, Carl Fr. Wisløff og Pater Finn D. Thorn deltar.

*

31. JULI

Valfart til Stiklestad. Program og annet stoff i neste nr. av «St. Olav».

*

15. SEPT.

Pater d'Auchamps Roma-ferd (15. sept. til 2. okt.) blir ledet av Pater Otto J. Hanssen O.F.M. istedenfor Pater Th. Patfoort O.P.

*

«ST. OLAV»

kommer i sommertiden ut den 9. juli og den 13. august.

*

KONSILETS RØST

«Vi skal la vår hensynsfullhet og vår kjærlighet gjelde også dem som tenker eller handler anderledes enn vi, i sosiale, politiske eller også religiøse spørsmål. For jo bedre vi omfatter deres innstilling med velvilje og kjærlighet, jo lettere vil vi også bli istand til å innlede samtale med dem.»

(Fra den pastorale konstitusjon om: «Kirken i verden av idag».)

Men nå har jeg fått rast ut. Og mitt eneste og meget reelle håp er å sende opp en bønn på alvor om at mine bemerkninger kan gjøre noen nytte og ikke bare skape dystre minner og såre sinn.

Det er vanskelig å kritisere gode venner. Men av og til må det gjøres.

Og hvis det kan være noen trøst:

Det er ofte folk som ringer meg om kveldene og skjeller meg ut fordi jeg i deres øyne har dummet meg ut i mennesjen.

Det grusomme er forresten, ved nærmere omtanke, at jeg selv blir sår og føler meg forfulgt og misforstått av slikt.

AGE

«Hvis menneskene virkelig ønsket fred, så ville de be Gud om fred, og Han ville gi dem den. Men hvorfor skulle Han gi verden en fred som den i virkeligheten ikke ønsker? For den fred som det ser ut til at verden ønsker, er ikke noen virkelig sann fred.

For noen betyr fred bare frihet til å utnytte andre mennesker uten å behøve å være redd for at andre skal blande seg i det eller hevne seg. For andre betyr fred at de har anledning til å stjele fra hverandre. For andre igjen betyr det bare å ha «fred» til å gasse seg i alle verdens goder uten å være nødt til å gi noe tilbake til mennesker som på grunn av denne grådighet holder på å dø av sult.

Og for nesten alle mennesker betyr fred simpelthen dette å være fri for all fysisk vold som kunne kaste skygge over et liv som leves med det ene formål å tilfredsstille den rent animalske trang til bekvemmelighet og nytelse.

Mange slike mennesker har bedt Gud om det de trodde var «fred» og har undret seg over hvorfor deres bønn ikke ble oppfylt. De forsto ikke at den i virkeligheten var oppfylt. Gud lot dem beholde det de ønsket for deres oppfatning av freden var bare en annen form for krig.

I stedet for å elske det som du forstår ved fred, så elsk andre mennesker og Gud frem for alt. Og i stedet for å hate de mennesker du mener skaper krigen, så hat nydelseslysten og uordenen i din egen sjel for det er den som er årsak til krigen.»

«Mange diktere når aldri å bli virkelige diktere, av samme grunn som mange religiøse mennesker aldri blir helgener, de rekker aldri å bli seg selv. Det lykkes dem aldri å bli den dikter eller den munk som Gud har bestemt dem til å være. De blir aldri det menneske eller den kunstner som livets forskjellige forhold hadde krevet.

De ødsler bort år av sine liv i forgjeves forsøk på å bli en helt annen kunstner eller en helt annen helgen. Av mange meningsløse grunner er de overbevist om at de må prøve å bli som en annen som døde for to hundre år siden og som levet under forhold som var ganske anderledes enn dem de selv lever under.

De sliter seg ut på legeme og sjel i håpløse anstrengelser for å få del i et helt annet menneskes opplevelser eller skrive en helt annens dikt eller oppnå en helt annens hellighet.»

«Et av de farligste mennesker i verden er den kontemplative som ikke lar seg lede av noen. Han stoler på sine egne syner. Han adlyder en indre stemme og vil ikke høre på hva andre sier. Han gjør Guds vilje til ett med alt som gir ham en følelse av behagelig, varm, indre glød. Jo behageligere og varmere følelsen blir, jo mer er han overbevist om sin egen ufeilbarlighet. Og hvis hans tro på seg selv er så sterk at den får kontakt med andre og gir dem inntrykk av at han virkelig er en helgen, da kan et slikt menneske ødelegge et helt samfunn, en religiøs orden, ja, en hel nasjon. Verden er dekket av arr etter sår som slike svermere har tilføyet den.»

«Jeg undres på om det finnes tyve mennesker i verden i dag som ser tingene som de virkelig er. Det ville bety at det var tyve mennesker som virkelig var frie, som ikke var behersket av, ja, ikke engang påvirket av noe som bandt dem til denne verden eller deres eget jeg eller noen av Guds nådegaver, selv de høyeste, de mest overnaturlige og rene. Jeg tror ikke det finnes tyve slike mennesker i verden i dag, men det må finnes en eller to. Det er dem som holder alle ting sammen og hindrer universet i å falle fra hverandre.»

BLIKK på TIDEN

HVEM TAPER?

■ I annen uke av juni gikk våre egne håpefulle og tituser av andre gutter og piker opp til eksamen — og voldte stundom oss eldre søvnløse netter. For dagens foreldre er visst så i takt med det moderne og noe skjemamessige utdannings-samfunn at de lett i slike varme sommernetter innbiller seg at de kan sette dato og klokkeslett for den dag og time da deres avkom blir vinnere — eller tapere i «livets strid». I seksten-årsalderen.

Det gjorde godt i morgentimene å få rotet frem en artikkel vi hadde liggende på skrivebordet, Odd Hølaas' betraktninger om «Skolens tapere» i Aktuell tidligere i år (5. mars). Kanskje er nettopp selve eksamensdagen den rette tid for noen hver av oss som skal ha ansvar til å sette seg ned med disse kloke og advarende ord:

«Når en leser moderne sosiologer og samfunnsplanleggere, ser en dem undertiden for seg som australske sauegjeterne. De sitter på hesteryggen og driver saueflokkene inn i svære inngjerdinger, der ullen skal klippes. Men det er jo ikke sauer det gjelder, men mennesker. Og rett skal være rett. De inngjerdinger som menneskeflokkene drives inn i, er langt mer mangfoldige og innflokke, og de må så være, alt etter verdien av menneskeullen. Med et moderne ord kalles disse inngjerdingene utdannessamfunnet.

Det er ikke bare noe vi driver med her hjemme. Utdannings-samfunnet står på tapetet både i den kommunistiske og den kapitalistiske verden, både i Sovjet og i USA. I det moderne Russland går det greit for seg. De store skarer som ikke klarer å følge med i den mest krevende skoleundervisning, går automatisk over i rekkene av den minst privilegerte arbeidskraft. I Amerika skjer stort sett det samme i praksis. Folk som ikke har skaffet seg utdanning, havner uvegerlig ved samlebåndene og i den sløvende automatiseringen. Selv i fremskrittssamfunnet vil de bli de underprivilegerte, det klasseløse samfunns underklasse.

Om dette bare gjaldt fremmede forhold, kunne vi nøye oss med å reagere mildt hoderystende, slik som vi pleier, men denne tilstanden er også rykket oss betenkelig nær. Også i vårt samfunn blir det etter hvert skolene som foretar utvelgelsen. Det blir våre lærere som sitter til hest og styrer menneskeskjebner. De avgjør de intellektuelle forutsetninger og skjærer inn i flokken og anviser den smale vei og den brede vei.

Jeg vil ikke legge skjul på at det har fylt meg med forferdelse å se at forskjellige pedagoger i den senere tid er begynt å operere med et begrep de kaller *tapere*. Og hvem er det de kaller tapere? Er det gamle folk som er gått trett her i livet, enten fordi de selv har sviktet eller fordi livet har sviktet dem? Nei, det er friske ungdommer i seksten-sytten års alderen som har livet for seg!

Det er vel og bra at vi nå har et skolebudsjett på over en milliard kroner, at fylker og kommuner sprenger sin økonomi på nye millionbygg, at skoleplikten driver folk fra utkantstrøkene og river opp naturlige livsforhold, — alt for at den nye samfunnsmøkk skal tilfredsstilles.

Det er et par avgjørende spørsmål som en gjerne skulle se, om ikke besvart, så iallfall gjennomtenkt. For det første: Hvilken vekt bør det legges på skolens vurdering av et uferdig lite menneske. Saken turde være at skolen teoretisk opererer med en slags idealbarn, som bare unntagelsesvis finnes — heldigvis. Det er barn som lett og harmonisk sluker all den lærdom som skolen putter i dem, og deres intellektuelle forutsetninger synes derfor å være de beste. Men det kan likevel være et spørsmål om de er de livsdugeligste i ordets fulle mening. Selv i den store hop, som filologene har den nederdrettighet å kalle *tapere*, kan det være en følelsesmessig rikdom, groende krefter, som tilfalle oppveier et tilsynelatende bedre intellektuelt utstyr. Det gjelder denne store gruppen at de bare tilegner seg de nødvendige kunnskaper når de føler behovet for dem,

når interessen er våknet. Til gjengjeld viser det seg da ofte at de har en forbausende evne til å løfte seg selv etter håret.»

I gamle dager da vi selv manøvrerte gjennom gymnasiet, hadde vi enkelte betegnelser på de aller flinkeste. Duks, i verste fall *streber*. Enhver klasse måtte liksom slite med et par av disse ganske utrivlige vesenene som utelukkende pugget seg gjennom ungdommen. Det ble stort sett godtatt at ikke alle hadde det på den måten, og det ble godtatt at det nødvendigvis heller ikke kom til å bety vidunderlige oppgaver og lykke senere hen å være nummer en. Det var visst god tradisjon at man kunne vente atskillig mer spennende ting fra de som lå like under middels.

Dessuten ble det godtatt at bare dette å vokse opp var en meget innviklet affære, spesielt for de unge.

«LIV OG DØD»

■ I forrige nummer av «St. Olav» behandlet vi problemer i forbindelse med moderne transplantasjonsteknikk, spørsmålet om hvor grensen mellom liv og død egentlig går osv. Omtrent samtidig og i dagene etterpå har de samme spørsmål også dukket opp i andre tidsskrifter og aviser. «Inter Medicos» skriver (nr. 2) redaksjonelt bl. a.:

«Velferdsstatens mål er at alle borgere skal ha det like godt og ha like muligheter til legehjelp. Moderne medisin i dens mest avanserte form er en kostbar og eksklusiv vare som hittil er forbeholdt bare de få. Eksperimentet med kunstig nyre i Seattle viser det. Her er det opprettet en klinikk med et team av fagfolk som driver et sett av kunstige nyrer. Ved hjelp av disse har det lyktes for dette team å holde en viss gruppe mennesker uten nyrefunksjon i live og i arbeidsfør stand i årevis. Pasientene kommer to ganger i uken og blir dialysert natten over gjennom et polyetylenkateter som er permanent innlagt på armen. Tusener av pasienter søker om plass, bare en håndfull kan få del i dette livreddende medikament. En komité med lege, husmor, prest, jurist avgjør hvem av søkerne som skal få komme i betraktning. Denne komité tvinges til å vurdere de forskjellige søkeres «livsverdi» — og ta et standpunkt som betyr liv eller død for pasientene.

Moderne transplantasjonskirurgi krever relativt friske organer for å kunne gjennomføre vellykkede transplantasjoner. I Sverige er det foreslått at dødsdefinisjonen kan endres slik at et flatt EEG blir tegn på død. Teoretisk kan man da tenke seg at kirurgen hurtig og effektivt fjerner nyren på en pasient hvis elektriske aktivitet i hjernen er utslukket, men hvis hjerte ennå slår. Hensikten er god — den er å hjelpe mennesker ved transplantasjonskirurgi. Er dette moralsk forsvarlig, eller er det ikke?

Disse to eksempler er bare valgt i fleng for å vise at vi står på grensen til en ny tid som krever ny etisk gjennomtenkning av de problemer som velferdsstat og moderne medisin sammen skaper. Hvorledes skal disse fremskritt bli til størst mulig lykke for flest mulig mennesker?»

KULTUR-PAUSE

■ Men bortsett fra ovennevnte to alvorlige saker, må vi tilstå at den deilige og meget fortjente varmebølgen har gjort oss (i skrivende stund) uvillig til å se med vise, granskende

(Forts. n. side)

KARDINAL HEENAN ORIENTERER

Fra et intervju med
kardinal Heenan.

I disse dager oversendes antagelig den endelige rapport til pave Paul VI om fødselskontrollproblemet, og den vanskelige saken går mot sin siste fase: pavens avgjørelse.

Den pavelige kommisjon innledet sine siste drøftelser under forsete av kardinal Heenan den 10. juni i Roma, og etter noen dager var kommisjonen i fullt arbeide med de avsluttende drøftelser. Det er som kjent kardinal Ottaviani som er kommisjonens øverste leder siden mars måned i år da paven utvidet ekspertgruppen ved å oppnevne som medlemmer 16 kardinaler, erkebiskoper og biskoper.

Kommisjonen ble opprinnelig utnevnt av paven den 24. juni 1964 for å studere fødselskontrollproblemet, befolkningstilveksten i verden og moderne familiespørsmål. Det har ikke vært noen hemmelighet at den i lang tid har stått splittet i sitt syn på de avgjørende punkter, og det har vel vært en grunn til at pave Paul til slutt utvidet kommisjonen og på en måte ga den en ny start.

Det er ellers verd å nevne at kardinal Heenan, som spiller en fremtredende rolle i kommisjonen, i et hyrdebrev til de troende i England har kommet inn på pavens forestående avgjørelse. Uten å spå om hvilken retning denne avgjørelse vil gå i, understreket kardinalen imidlertid ifølge pressereferater at moderne kristne idag er mindre opptatt av regler og menneskelige forskrifter når det gjelder moral. Med utgangspunkt i Konsilet, sa kar-

dinalen bl. a.: Pave Johannes ba biskopene om å ajourføre Kirken. Det var aldri spørsmål om å benekte katolske doktriner. Men Konsilet måtte bestemme seg for hvordan doktrinen skulle presenteres for dagens verden i en form som ville bli forstått.

Han sa videre: Forskningen har vist oss nye ting om naturen. Medisin og psykologi har gjort oppdagelser om menneskelivet. Selv om sannheten er den samme, øker vårt kjennskap til den.

I en tydelig henvisning til arbeidet i den pavelige kommisjon i Roma la kardinalen bl. a. til: Ektepar, vitenskapsmenn, leger og teologer har vært innbudt til å dele sin oppfatning av disse spørsmål med paven. Ingen vil kunne si at paven ikke har lyttet til de troende og til sine prester i denne saken.

Kardinalen kritiserte katolikker som har offentliggjort sine private syn på problemet:

Det er beklagelig, sa han, at ikke alle lyttet til pavens bønn om å vise tålmodighet mens disse ting var under drøftelse i kommisjonen. Men lojale katolikker vil godta pavens beslutninger når han offentliggjør sin ventede erklæring.

*

Det opplyses ellers at en appell til paven fra 500 legfolk fra 18 land om saken blir studert i Vatikanet.

øyne på kulturlivet. Det vil si, vi foretrekker å ta et par dagers «kulturpause» sammen med signaturen «Pin Down» i Verdens Gang (14. juni).

Skulle tro vi hadde glemt det ut, — glemt hvordan sommer egentlig smaker. Men nei, så har vi slett ikke glemt det, — det er akkurat slik vi husker det, akkurat slik det skal være, det er bare å lukke øynene og være midt oppi det, det er bare å være til...

Vi ligger utstrakt — i skyggen — og tenker på at for bare fjorten dager siden hadde vi besøk av en mann som påstod han hadde snø i hagen sin. I Bærum. Det er til å le av, naturligvis, — en skrone som vi skulle påskjøntet hvis vi hadde orket, hvis det ikke hadde vært så varmt... Akkurat som dette med vinteren, — en skrone det også, av det slaget som er så skronete at ingen biter på en gang. Det eksisterer ikke noe slikt som vinter, det skal vi vedde hodet på, her vi ligger og er bare til i skyggen, — vi har i grunnen aldri trodd på spøkelses, selv ikke på Jon Medbøes spesiallagede med innlagt stearinlys-stemming og orgelmusikk.

Gi oss to dager til av dette slaget, og vi skal lykkelig ha mistet troen på både skrøner og spøkelses av ymse slag. På sengehøster og på debatter om nytten av pornografi, på uenighet om statsstipend og på nytten av å kunne fylle ut søknads-

skjemaer, på det skadelige i TV-programmer om nasjonale følelser, og på nødvendigheten av å ha et livssyn.

For øyeblikket er vårt livssyn dette: mennesket skal ligge i skyggen og tenke på ingenting, og dets tale skal være akkja, akkja, og akknei, akknei, alt sammen godlåtendes uttrykk for gleden ved å være til.

I går skvulpet de siste etterdønninger gjennom avisenes kulturspalter, — noen siste kloke ord om både pornografi og nasjonale følelser og livssyn og frisinn og departemental uansvarlighet, — i dag er det taust, også på den fronten. Det er ikke til å tro, men det skal det faktisk være fremover, — taust, mener vi, på den fronten, — like til september en gang skal også åndslivet ta sommer, og mildheten og fordrageligheten skal senke seg over de stridende parter, der de ligger i skyggen og har nok med bare å være til.

Vi merket det allerede i siste aktuelle debatt i fjernsynet, — selve sommerfreden hadde senket seg over Egelandet og Skjongsberget, livssynene vugget i yndig fordragelighet langs den rolige Wig og det var godt å leve her i landet.

Og vi, vi erklærer oss stort sett enig med «Pin Down» og hviler også en stund i skyggen.

Broder Andreas.

«SKJEMA 13 PÅ NORSK»

AV LARS ROAR LANGSLET

«Glede og håp» er åpningsordene i det konsildokument som nu er oversatt til norsk, med titelen «Kirken i verden av idag» (under konsilet gjerne omtalt som «Skjema 13»). De anslår tonen i dette betydningsfulle dokument om Kirkens syn på den moderne verden — familievets problemer, kulturen, det sosiale og økonomiske liv, indrepolitisk problematikk og fredsarbeide; en glede som ikke springer frem av noen sangvinsk blindhet for de dystre sider ved verdenssituasjonen og fremtidsutsiktene, men som henter sin kraft i det kristne håp, som aldri kan formørkes av ulykkesprofetenes visjoner. Glede og håp må også fylle leseren når han fordyper seg i teksten, som gir et vel avveiet og rikt fasettert uttrykk for det kristne ansvar i den moderne verden.

Intet konsildokument ble vel imøtsett med så store forventninger utenfor de geistlige sirkler, både blant troende og ikke-troende. I motsetning til de andre konsiluttalelser, som i hovedsak kan føres tilbake til utkast som ble diskutert alt før konsilet åpnet, er dette frukten av et initiativ som ble tatt under selve konsilet og som fikk stadig større tilslutning. Forhåndsreaksjonene var av meget ulike slag. Noen ventet seg klare direktiver om Kirkens syn på f. eks. fødselsregulering og atomopprustning. Andre så på hele prosjektet med stor skepsis, og mente — særlig fordi pavelige rundskrivelser som *Mater et magistra* og *Pacem in terris* alt hadde behandlet endel sentrale indrepolitiske og internasjonale problemer — at hele dokumentet bare kunne bli en serie vage almindeligheter.

De som ventet detalj-direktiver, ble skuffet. Men kanskje er det ikke ønskelig at et konsil fastlegger det autoritativt kirkelige syn i detalj når det gjelder så omstridte problemer og så skiftende emner. Kanskje er det best at den konkrete stillingtagen mest mulig overlates til den enkeltes samvittighet. — Til gjengjeld må skeptikerne finne seg i å få sitt syn dementert. Det er blitt et tildels meget nyansert, klart og grundig dokument, med et minimum av de runde og intetsigende setninger som er en så nærliggende fristelse innenfor den offisielle geistlige prosa. Nøkternt og

ST. OLAV FORLAG

differensiert beskrives de mange motstridende utviklingstendenser i den moderne verden; og konsilet tar standpunkt til dem ut fra en tydelig vilje til å trenge frem til problemenes røtter. Det er klargjørende lesning — både når det gjelder forståelsen av de mangetydige problemer vi møter i den moderne verden, og begrunnelsen av et kristent engasjement i arbeidet for å finne adekvate løsninger. Her er næring for den religiøse meditasjon, og impulser til effektiv innsats på en rekke viktige problemfelter. Innimellom stoter man på filosofiske miniatyr-redegjørelser av virkelig høy kvalitet (f. eks. utlegningen av hva «kultur» betyr).

Også i dette dokument ser man tydelige nedslag av den eskatologiske orientering som preger nyere katolsk teologi: fordypet innsikt i frelseshistorien som verdenshistoriens overnaturlige dimensjon, og forventningen om den tid da Kristus skal gjøre «alle ting nye» og bli «alt i alle». Gang på gang understrekes det at denne innsiktning mot et overnaturlig mål ikke fratar de menneskelige oppgaver deres betydning, men snarere gjør den enda større. Hver i vårt kall er vi Guds medarbeidere, som i vår egen virksomhet skal arbeide for å gjøre hans høst rik.

Det gir et mål på rekkevidden av den kirkelige nyorientering som vår tid er vidne til, at dette dokumentet ble utarbeidet i det året da man kunne feire hundreårsjubileet for Pius IX's *Syllabus* — det 19. århundres mest drastiske uttrykk for Kirkens ansente forsvarsholdning overfor en verden som fremstod som en farlig og truende makt. At denne nyorientering faktisk har skjedd og skjer, er et tegn som vi må motta med både glede og håp. «Kirken i verden av idag» vil bli stående som et vidnesbyrd om denne kirkelige «vekkelse» — og som et utfordrende spørsmål til hver enkelt av oss om vi selv er våkne.

LITTERATUR

Birgitt Klokkars: *Birgitta och böckerna*. En undersökning av den heliga Birgittas källor. Stockholm 1966. Kungl. Vitterhets historie och antikvitets akademins handlingar.

«Birgitta skulle själv aldrig ha blivit den hon blev eller fått det inflytande hon fick, också bland de lärde, utan sin vetgirighet och sin grundval av bokbildning. Även inspirationen behöver ett material att arbeta med». Slik uttrykker forfatterinnen seg i denne bok som kommer til å bli det uunnværlige hjelpemiddel for alle som studerer Birgittas åpenbaringer. Etter et kapittel som hovedsaklig bygger på kanoniseringsprosessen og undersøker Birgittas kjennskap til bøkernes verden, er det selve forfatterskapet som blir tatt opp til behandling. Punkt for punkt prøver forf. å identifisere Birgittas kilder: Bibelen, liturgien, den verdslige litteratur, helgenbiografier, kirkefedrenes og mystikernes skrifter.

Undersøkelsen er mesterlig. Den vil glede forskerne og alle dem som interesserer seg for Nordens tankeverden i det 14. årh.

Verkets mange registre er verdifulle ikke bare for studier om selve Birgitta, men også for samtidens historie.

M. de P.

ÉN DÅP, ÉN BIBEL

«Dersom en oversettelse blir gjort i fellesskap med våre adskilte brødre, vil alle kristne kunne bruke den.»

(Fra 2. Vatikankonsils konstitusjon om Guds åpenbaring.)

I land med både gammel katolsk og gammel protestantisk tradisjon, har de troende på hver side av konfesjonsgrensen vennet seg til å sitere Bibelen i innbyrdes forskjellige oversettelser. I Frankrike har for eksempel til og med Fader vår vært annerledes for reformerte og katolikker. Det er først fra og med påske i år at en økumenisk oversettelse av Herrens bønn er blitt tatt i bruk i alle franske kirker, en oversettelse som hverken er den «katolske» eller den «protestantiske». Ved på ny å lære sitt Fader vår viser alle franskmenn sitt økumeniske sinnelag i praksis, for det er ikke lett å gi avkall på en form som man er vokset opp i.

I virkeligheten er denne enighet, oppnådd med hensyn til Herrens bønn, bare del av en større sammenheng. Allerede før konsilet var det i flere land tilløp til samarbeide mellom kirkesamfunnene med hensyn til bibeloversettelsene. Nå etter at den katolske kirke prinsipielt har gitt sin velsignelse til felles utgaver, kan man uten

større risiko for å ta feil, forutse en aktivisering av slike planer over hele verden.

Hvorfor er det *nødvendig* å forsøke å nå frem til en felles oversettelse til hvert enkelt språk?

For det første på grunn av de kristne kirkesamfunns felles misjonsoppgave i den moderne verden. Overfor de millioner av mennesker som står fremmed overfor den kristne tro, er det av avgjørende betydning å slå fast at Bibelen ikke tilhører en konfesjon mer enn en annen, men at den tvertom er den bro som forbinder dem med hverandre. Det faktum at hver eneste kristen er i stand til å gi avkall på sin egen tradisjon for å fremme enheten, vil bli et gledelig tegn på kristendommens fundamentale enhet.

For det annet med hensyn til det økumeniske arbeide. En felles Bibel vil med det samme skape et klima av fortrolighet mellom alle kristne. Hvor fryktelig er det ikke når man har samme morsmål, og allikevel ikke taler det samme religiøse språk.

Men er slike felles oversettelser *praktisk politikk* idag?

Ja, fordi bibelforskerne og fageksetene forlengst har overvunnet sine konfesjonelle særegenheter og taler et felles språk. De har ingen vanskelighet med å drøfte tekstens egentlige mening ut fra rent sproglige hensyn uten å la den dogmatiske teologi influere på deres forståelse av sprogformene. Det internasjonale samarbeide viser på tusen måter at de konfesjonelle grenser ikke lenger behøver å influere på oversettelsesspørsmål.

Intet land har forresten råd til å unnvære noen av de spesialister det har på området, uansett om de er katolske, ortodokse eller protestantiske, fordi det er et kjempearbeide å lave en ny oversettelse av hele Bibelen med de krav den moderne videnskap stiller. Det ville være bortkastet tid og penger om kirkesamfunnene arbeidet hvert for seg istedenfor å samarbeide.

Særlig interessante er de erfaringer man har gjort i Frankrike hvor tanken om en felles oversettelse oppsto for noen år siden på grunnlag av et vennskap mellom en katolsk prest og en protestantisk pastor i Elsass. De

(Forts. side 207)

velg riktig tobakk

GB-62

mild og moden
aromatisk og velsmakende
SKANDINAVIAS MEST SOLGTE TOBAKK

TIEDEMANN'S GUL

BØNN I MØRKE OG LYS

AV ÅGE RØNNING

Herre, la meg aldri triumfere
over mine fiender.

Tilgi meg denne elendige
bønnen til deg,
du forstår hva jeg
tenker.
Jeg er hjelpeløs
uten din kjærlighet.

La meg finne den alle
steder, også hos dine
fiender.

La meg motta din kjærlighet
som et tomt kar
fylles av klar vin.

Slik at jeg kan bli rakt
til en fattig.

La meg da være uten navn
og ære, være flinten
i det buede stenkar
og likevel rørt av dine
hender.

Herre, jeg er ikke verdig
til dette, la meg
aldri glemme
min uverdighet.

La meg aldri triumfere
over dine venner.

Tilgi meg min skyld
i hatet og angsten og
alle lidelsene og la meg
lære i taushet.

I mørket er jeg
alene med deg, hjelp
meg da til ikke å
spørre, ikke snakke
mange ord.

Nå i morgenlyset, send meg
avsted igjen.
Herre, gi meg dristighet
til å tape.

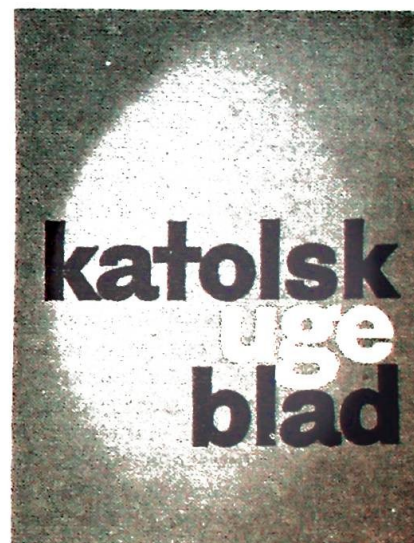
OM „INDEX“

AV HELGE KRISTENSEN

Den, der skriver disse linjer, var en gang — under en visit — blevet ladt ene tilbage i sin værts arbejdsværelse. Han benyttede lejligheden til at kikke i en af bøgerne i bogreolen. Det var en bog med smukke illustrationer. Så kom husets herre. «Nej, der står han minsandten og kikker i en umoralsk bog,» sagde han fornøjet. «Umoralsk?» «Den er i hvert fald på 'Index'!» — Værten var den katolske sognepræst, bogen hans, dens titel «De tre musketerer». Årsagen til at verdens bedste roman er kommet på «Index» er en lang historie, som man må søge andetsteds. Den lille sandfærdige anekdote her fortæller imidlertid en hel del om den famøse liste over trosskadelige bøger, og katolikernes forhold til den. Det har kardinal Ottaviani også

gjort i et interview med det italienske dagblad «Gente», hvori han erklærede, at «Index» vil stå tilbage «som et historisk monument». Pavestolen vil i fremtiden nøjes med at udgive «vejledende lister over bøger, som det frarådes at læse, ligesom det katolske cinematografiske center gør det for filmens vedkommende,» mente kardinalen.

I «Information» kommenterer Jørgen Schleimann begivenheden med bl. a. følgende bemærkning: «Fornyelig vandt frisindet indenfor den katolske kirke en stor sejr, som mærkværdigvis er forblevet næsten upåagtet.» Moderkirken, den romersk-katolske kirke er nemlig, skriver Schleimann «et rummeligt hus. Inden for dens mure trives de mest forskelligartede

retninger, frisindets repræsentanter såvel som tilhængere af frisindets modsætning». I sin fremstilling lægger kommentatoren ikke skjul på, at mange angreb imod «Index» er kommet fra folk i kirkens egne rækker. Pave Benedikt XIV dekretede i oplysningstiden (18. århundrede), at en anklaget forfatter skulle have lejligh-

(Forts. n. side)

NORGES
KATOLSKE
KVINNEFORBUND
UTDANNELSESFONDET

Ansøgning om å komme i betraktning ved utdelingen av fondets renter bes sendt innen 15. aug. d.å. til

Dagny How,
Fougstadgt. 22,
Oslo 1.

Vennligst bemerk dette:

VI LUKKER I FERIEEN fra o.m. mandag 11. til o.m. lørdag 30. juli, — altså de tre siste ukene i juli.

ST. OLAV BOKHANDEL OG FORLAG

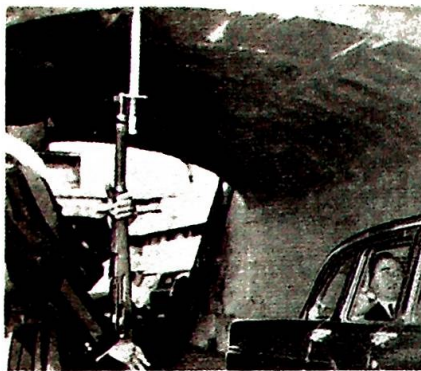
Bladet ST. OLAV's eksp.

hed til at blive hørt, før et forbud ramte hans bøger, men pavens påbud forblev en død tekst, erkender kardinal Ottaviani i det italienske ugeblad. Og han tilføjer: «Det er meget smerteligt, at man er nået dertil, og det er vanskelig å si, hvordan det er sket. Måske har den øverste hellige Kongregation ikke vært tilstrækkelig kontrollert.»

Disse ord åbenbarer bl. a. at ideer indenfor kirken, som vi mener, vort århundrede har patent på, ikke er så nye endda. Benedikt XIV var pave fra 1740 til 1758. Men de åbenbarer også, at det er i kirkens egen interesse, at der i kirken holdes en vågen offentlig mening i live. Ærkebiskop Robert's forslag vedrørende ombudsmand i kirken er nok ligeledes værd at overveje. Andre tanker melder sig dog også i forbindelse med betraktninger over «Index». Også et fransk kommunistblad kan f. eks. anse det for legalt, at paven og kirken siger sin mening. Man skal da heller ikke vente, at kirken tier om kultur og kunst lige så lidt som om andre af menneskelivets foreteelser. Tvertimod. For så ville kirken svigte sin pligt. Også i dialogens tidsalder har de klare standpunkter behov. Men klare standpunkter er noget ganske andet end færdigsyede meninger. At nå til klare standpunkter kræver den enkeltes blod, sved og tårer. Denne personlige erfaring skulle imidlertid også oparbejde en respekt for andres standpunkter. En aktiv katolik skulle således ikke blot kunne respektere den, der siger: «Her står jeg, jeg kan ikke andet.» Han skulle også kunne nyde godt af den. På samme vis skulle de nye former for kirkelig stillingtagen til litteratur, kunst, politik og kultur i det hele taget blive til noget andet i verdens omdømme end «det katolske intellektuelle livs kirkegård», en på en gang myndig og velkommen røst i den universelle debat.

UNG KATOLSK FAMILIE

på 3 søker leilighet i Oslo. Kan noen hjelpe oss? Gjerne innskudd. Har leilighet i Bergen. Ordensfolk. Eksp. anv.

KATOLIKKER — (Forts. fra side 197)

vegelse som har sin opprinnelse og styrke fra marxismen og som har bevart dennes negative metoder og prinsipper. Dette skyldes at marxismen har en ufullstendig og dermed gal oppfatning av mennesket, historien og verden. Den ateisme som marxismen bekjenner seg til og oppmuntrer er ikke til gagn for en vitenskapelig oppfatning av verdensaltet og sivilisasjonen, men er en blindhet hvis alvorlige følger mennesket og samfunnet til syvende og sist kommer til å betale for.

NBI FRANSISKUSHJELPEN, Oslo,

lukker nu for sommeren, men åpner igjen 1. september i nytt kontor, adr. Enerhauggt. 4 (Fransiskanernes nye kloster, Oslo).

CARITAS

Oslo Bispedømmes socialarbeide.

Mange i bispedømmet trenger hjelp, råd og veiledning.

Støtt trosfeller i nød!

Send din gave til

CARITAS OSLO

Fagerborggt. 17, Oslo 3, tlf. 69 30 15
Postgiro 2020 88 Bankgiro 40/42.696

KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

Den materialisme som følger av dette utsetter mennesket for eksperimenter og fristelser som i høy grad er skadelige. Den kveler menneskets reelle åndelige liv og det håp som når ut over dette liv. Klassekampen som system truer og hindrer den sosiale fred og ender enten man vil eller ikke i vold og vilkårlige handlinger fordi den trår friheten ned og oppretter et system som er trykkende autoritært og totalitært.»

På den annen side skjeller Kirken tydelig mellom en slik falsk ideologi og dens tilhengere. Om dette sa allerede pave Johannes i sin rundskrivelse «Pacem in Terris» bl. a.:

«Det er bare rettfærdig alltid å skjelle mellom en villfarelse og den

(Forts. n. side)

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden Kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	}	Arendal
Sta. Katarinahjemmet		
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Bergen
Vår Frue Kirke		
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Hammerfest
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Hønefoss
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikael's Kirke	}	Lillestrøm
St. Mikael's Prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Tromsø
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Trondheim
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeth Hosp.	}	Tønsberg
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinikk	}	Tønsberg

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

som begår den, selv når det dreier seg om mennesker som har falske idéer eller utilstrekkelige oppfatninger på troens og moralens område. Det villfarne menneske forblir alltid et menneskelig vesen og bevarer sin verdighet som person, som man alltid må respektere. Heller ikke mister mennesket noen gang evnen til å frigjøre seg for villfarelsen og finne veien frem til sannheten.»

A. R.

LESERNE SKRIVER

Herr redaktør.

I brevet til Filippene leser vi om Kristus, liturgiens Herre og midtpunkt. Vi hører at han forlot den himmelske liturgi, altså «ofret» den beste form for liturgi for at vi med Ham og i Ham kunne gi Gud all ære og herlighet. Den latinske, gregorianske høymesse er og forblir noe stort og verdifullt, det kan det ikke være tvil om, og det gjør litt vondt å se den klassifisert som «biprodukt» og «fordums kulturgods» (HRM i St. Olav). Men hvor storparten av våre kirkesøkende ikke er skolert i latin og gregoriansk sang skulle en klok redusering av denne gudstjenesteform være tilrådelig, om ikke endog nødvendig. Under tegnede som av hele sitt hjerte liker den latinske høymesse vet også av erfaring

som prest hvor takknemlig mange katolikker og ikke-katolikker er når de nå p. gr. av folkesproget får et større og rikere utbytte av messen. Det finnes også ikke så få prester som er meget takknemlig fordi de nå kan lese sitt breviar på morsmålet.

Ut fra dette vil et bevisst avkall på den latinske høymesse — der hvor det pastoralt er nødvendig — visstnok bety et kanskje smertelig «offer» for en og annen, men kan ikke lenger fylle ham eller henne med «bekymring». Og det er en stor forskjell på om man kaster bort noe fordi det er blitt et dårlig «biprodukt» eller om man «ofrer» noe kostbart for å oppnå et stort og skjønt mål.

Kirken er ikke noe «statisk» som for alltid blir stående på samme flekk. Den er tvert imot Guds folk på vandring, det betyr at Guds folk må se fremover med tillit. «Det er bare fremover livet er interessant.» (Teilhard de Chardin.) Det betyr at en og annen om og om igjen må ta avskjed med noe man har vokst opp i og er blitt vant med, og som man kanskje synes man aldri kan klare å skilles fra. Men når man siden har oppdaget at det nye er meget bedre enn det man måtte oppgi, så blir også «avskjedssmerten» stadig mindre.

Vi ser riktignok ofte med en viss bekymring det «nye» imøte, men når vi siden ser oss tilbake, så vil vi kanskje ikke engang lenger ønske oss tilbake i de gamle forhold. Hvem vil for. eks. ønske at den norske messen vi fikk 1. søndag i fasten i år skulle avskaffes igjen til fordel for en ren latinsk messe? Hvem vil at presten igjen først skal lese epistel og evangelium på latin og så på norsk? Skal trinnbønnsalmen og syndsbejennelsen før menighetens kommunion gjeninnføres? Skal presten pånytt lese det «siste» evangelium? Hvem ønsker at presten igjen skal stå med ryggen til menigheten? Osv.

Jeg synes at det som hittil er oppnådd ved de liturgiske reformer skulle fylle oss med tillit til fremtiden. Vi må også få den norske høymesse, denne utvikling kan ikke lenger stanses. Når det blir og om det lykkes i første omgang, vil fremtiden vise. I hvert fall er de første skritt tatt.

Men det er klart: Den latinske høymessen er og forblir messens «høyform» og det ville være mer enn synd om den engang skulle komme til å bli «avskaffet» eller om den skulle dø ut. Vi skal gjøre alt som står i vår makt for å fremme den som et alternativ. Det betyr naturlig-

KRISTIANSAND S.	
KRISTIANSAND S.	<p>CHRISTIANSANDS BRYGGERI</p> <p>SJØLYST ENGROS</p> <p>KRISTIANSAND S. Telefon 29 555</p>
<p>KRISTIAN FRIVOLD Kjøtt & Pølsevarer</p> <p>Tif. 22 175 — Kristiansand S.</p>	<p> Konditori og Kafé</p> <p>SIGURD SØRENSEN Begravelsesbyrå</p> <p>Holbergsgt. 15 — Tif. 22 153 — 25 717 Egen likbil for transport</p>
<p><i>Reinhartsen & Co.</i> FISKEFORRETNING</p> <p>Tif. 25 884 - 22 932</p>	<p>Telefon 22 281</p> <p>EMIL SYVERTSEN Skotøyforretning</p> <p>Eldste forretning i bransjen.</p> <p>Etabl. 1870</p> <p>Skippergt. 41 Kristiansand S.</p>
<p> BIRTING</p> <p>BOKHANDELEN i Sparebankbygningen Kristiansand S.</p>	<p>A. KRUSE SMITH Entreprenørforretning</p> <p>KRISTIANSAND S</p>
<p>C. P. WINTERSBORG Spesialforretning i AMATØRFOTO og FILM</p> <p>Sparebankgården — Tif. 22 016</p>	<p> Ole Moe</p> <p>Bygningsartikler — Jern & Stål m. m.</p> <p>Tif. 24 452</p>

vis også at alle tilstedeværende aktivt deltar i sangen. Men la oss ikke glemme: Noe fullkoment blir det aldri her på jorden. Men når vi gjør vårt beste ved aktivt, bevisst og med fromt sinnelag å ta del i liturgien, hvilken form av messen det så er, da er vår jordiske gudstjeneste også en virkelig deltagelse i den himmelske. Konsilfedrene har sagt: «Alle vi som er Guds barn og utgjør en eneste familie i Kristus, svarer til Kirkens innerste bestemmelse når vi viser kjærlighet til hverandre og møtes i en felles lovprisning av den Allerhelligste Treenighet, for da får vi, som i en forsmak, del i den himmelske herlighets liturgi.» (Om Kirken.)

Pater A. Kulbach, Levanger.

LITTERATUR

Johannes Sløk: Eksistensialisme. Gyl-dendal (Fakkell-bok), Oslo 1966. 154 s.

Mange mennesker ønsker å vite hva eksistensialismen egentlig er for noe. Til å begynne med, like etter krigen, var det en motesak. Men senere har mange innsett at den eksistensialistiske tenkning på en rekke punkter svarer til grunnleggende erfaringer hos det moderne vest-europe-

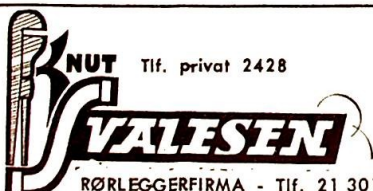
iske menneske. Den litterære form som denne tenkning ofte har benyttet seg av, har bidradd til å styrke dette inntrykk. Og allikevel spør mange fremdeles: Hva er eksistensialismen? Svaret er vanskelig fordi eksistensialistene ikke danner én skole men flere, og eksistensialismen er mer en felles nevner enn et system. Professor Johannes Sløk ved Aarhus universitet utga for to år siden på dansk den innføring i eksistensfilosofien som det var så stor efterspørsel etter. Og det er en norsk oversettelse av hans verk vi nå har fått. Det er bare godt å si om boken: både forfatteren og oversetteren (Bernt Vestre) er på bølgelengde med den retning de presenterer uten å være ensidig knyttet til en bestemt gruppe; og den metode som blir brukt, er den eneste tenkelige når det gjelder eksistensialismen, nemlig en undersøkelse av de eksistensfilosofiske problemstillinger og begreper. Boken krever en viss intellektuell trening og den bør utfylles ved lesning av eksistensfilosofisk litteratur som den forresten har nyttige henvisninger til.

A. J. Ayer: Mennesket som vitenskapelig studieobjekt. Cappelen (Upopulære skrifter). Oslo 1966. 53 s.

Et av de begreper som Sløk konsen-

trerer seg om i sin bok om eksistensfilosofien, er frihet. Der finnes nemlig en egen, typisk eksistensfilosofisk måte å nærme seg problemet på. Ayer, som også beskjefteger seg med menneskets frie vilje, er snarere knyttet til den rasjonalistiske tradisjon. Hans problem er i hvilken grad menneskets motiver kan bli studieobjekt for en vitenskapelig undersøkelse. Han utelukker ikke at spørsmålet om den frie vilje kan betraktes under andre synsvinkler, men han søker et grunnlag for å anvende vitenskapens metoder i forbindelse med menneskets såkalte frie handlinger. Han finner dette grunnlag i den handlendes motiver. For den som er vel bevandret i hele problemkomplekset vil denne detaljundersøkelse bety en ny farvenyanse i et rikt spektrum. Løsevet vil den derimot virke lite tilfredsstillende. Alt kommer jo an på hvordan man besvarer en rekke andre spørsmål.

AJR.

ARENDAAL		
BYGGMESTER HANS NILSEN Nesset 362 Arendal Tlf. 22 647	Malermester K. LØNNHAUG Kolbjørnsvik Tlf. 21 333	ARENDAAL JOACHIM LARSEN Spesialforretning i utstyrsvarer Tlf. 21 081 - Etablert 1872 <small>REKONSTRUKSJON AV TUNINGEN</small>
KARL HOLM Slakter og pølsemakerforretning Tlf. 21 134	 Tlf. privat 2428 RUT VALESEN RØRLEGGERFIRMA - Tlf. 21 301	SHELL — ARENDAL TELEFONER: Kontor 22 013 Anlegget 21 848
S. T. PEDERSEN & SØNNER A/S Bakeri og Konditori	GARTNERHALLEN Frukt og Grønsaker En gros Tlf. 24 114	ARENDAALS MEIERI
BRØDRENE PETERSEN Skomakerforretning Arendal	ARENDAALS FARVEHANDEL Tlf. 2050 Engros - En detalj	J. E. PEDERSEN & CO. A/S Arendal Kjøttforretning Tlf. 2360
ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460	RASMUS TALLAKSEN A/S Konfeksjon - Manufaktur Telefon 21 068	OLAV BEISLAND (Ingv. Jenssens Eff.) Kirkegaten Kolonialforretning Telefon 1280 - 2831 - 2713
		AAGE BREKKE Arendal Ur og optikk Telefon 22 595

søkte kontakt med dominikanernes forlag i Paris og med en rekke lutherske og reformerte eksegeter.

Den opprinnelige tanke var å revidere i fellesskap den såkalte Jerusalem-bibel (katolsk) som for tiden er den mest utbredte. Men denne plan lot seg ikke realisere. Fra protestantisk hold hadde man vanskelig for å akseptere en katolsk oversettelse som utgangspunkt. Nye forhandlinger måtte til, og en avtale ble inngått på grunnlag av fullstendig likestilling mellom protestanter og katolikker i en komité som skulle gi seg i kast med en helt ny oversettelse. Man var meget spent på den mottagelse disse planer ville få hos de store protestantiske bibelselskaper som hittil hadde vist seg meget reservert overfor samarbeidet med katolikker, og dessuten ofte forfektet utpreget fundamentalistiske synspunkter. Overraskelsen ble meget gledelig. Alliance Biblique Universelle, som i dette tilfelle representerte fem nasjonale bibelselskaper med fransk som hovedsprog, gikk inn for den foreslåtte avtale med de franske dominikanere, og det amerikanske selskap som fra protestantisk hold dekker det fransktalende Afrika, ga blant annet sitt samtykke (mai 1965).

Og så etter å ha sikret seg alle mulige velsignelser fra de katolske, ortodokse og protestantiske myndigheter i fransktalende land i Europa, Afrika, Canada og Madagaskar var det bare spørsmål om å gå igang. En sentralkomité bestående av 5 protestanter og 5 katolikker ble oppnevnt. Hver bok såvel i Det gamle som i Det nye testamente ble betrodd til to oversettere, en fra hvert kirkesamfunn. Det hele blir revidert i fellesskap.

For å være helt sikker på at tanken ikke var helt utopisk, bestemte man seg for å begynne med prøveoversettelser av Romerbrevet. For klarte protestanter og katolikker dette i samarbeide, ville alt annet bli lettere. Og det gikk! Planene går ut på å utgi de første hefter (Romerbrevet, 2. Mosebok og Hoseas) til høsten. Om fire år regner man med at Det nye testamente er ferdig, om ti år hele Bibelen. Det har vist seg at ingen vanskelighet var uovervinnelig, fordi man på begge sider var innstilt på å gi avkall på enkelte tradisjoner og bare la saklige hensyn telle.

Blir den økumeniske oversettelse godkjent til liturgisk bruk både i de deler av den katolske kirke som bruker fransk i gudstjenesten, og de tilsvarende protestantiske menigheter, vil et kolossalt skritt være tatt i retning av felles kristen kultur.

<i>Halden-</i> <i>firmaer</i>		<i>Karl Knap</i> A/S Tlf. 2710 Bygningsartikler — Rør og Maskinforretning Linoleum
OTTO E. ANONSEN BLIKKENSLAGERMESTER Ventilasjon og Bygningsarbeid Tlf. 3439	KARL STORM ANDERSEN Fisk - Delikatesseforretning Tlf. 1155 - Privat 1159	H. ANDERSEN Bok- og Papirhandel Storgt 24 HALDEN Tlf. 2424
F. JØRGENSEN Aut. rørlegger - Rørhandel Tlf. 1844	HALDEN FARVEHANDEL A. Sandaker, Torvet Tlf. 1264	Glassmester OSKAR L. HANSEN Alt i glassarbeid, innramming og bilglass Tlf. 2976
DRAMMEN		
Kjente Drammens- firmaer	<i>Drammens malerforretning</i> Tlf. 83 39 16 - 83 33 32 Inneh. Asbjørn Gundersen	<i>American Foto</i> SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER Engene 4 - Tlf. 83 11 45 Filial: Tollbodgt. 16 - Tlf. 83 65 65
GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN		H. KOLDERUP N. Storgt. 12 - Bragernes Tlf. 83 13 62 - 83 36 48 Gå til fagmannen når det gjelder møbler
	TYRILYS A/S TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri	GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

OSLO

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

E. Sunde & Co. Rødleggerbedrift A/s
Varme- og sanitæranlegg

A/S NOREXIM

TÅSEN BOK OG PAPIR A/S
ERLING THORNE
Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

SØREN HANSEN
Kolonialforretning
Langes gt. 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05
Privat 55 77 87 - 69 43 72

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Et godt tilbud!

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Fargehandlvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A/S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

WISBECH
ARTIESELSKAP
MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

«On The Rok» glasset
„Pactafino“

Laget av tindrende klart glass.
Snobbete i utførelsen og stø i
formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot
postoppkrav.

NØRENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

HØYESTERETTSADVOKAT
GEORG LOUS
DRAMMENSVN. 4 - OSLO

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene.